

STYRANDE DOKUMENT

Godkänt datum 2010-04-08, § 114

Ärendenummer 1000644

Forsknings- och innovationsrådet i Skåne - FIRS

Förbättrade förutsättningar för forskning och innovation i Skåne genom ökat och fördjupat samspel mellan politik/offentlig verksamhet, akademi och näringsliv.

INLEDNING

I det globala sammanhanget måste världen som helhet sträva efter en hållbar tillväxt, dvs. en tillväxt som är hållbar ekonomiskt, ekologiskt och socialt. En nödvändig förutsättning för detta är att det kommer fram fler och mycket betydelsefulla innovationer som får en bred internationell spridning. Men det handlar då inte bara om produktinnovationer utan även om nya framgångsrika tjänster och processer, t.ex. nya arbetssätt inom offentlig och privat verksamhet. Innovationer innebär nya framgångsrika produkter, tjänster och processer.

I den alltmer kunskapsbaserade och globala ekonomin är det avgörande att kunna skapa ett effektivt innovationssystem, dvs. där förutsättningar och samspel mellan aktörer leder till att det kontinuerligt och effektivt genereras innovationer. Om detta tävlar i den globala konkurrensen olika länder, regioner och naturligtvis näringsliv och organisationer. Den internationella konkurrensen gäller förutom företag, universitet och högskola även politiken, som har ansvar främst för att skapa förutsättningar i form av regelverk, finansiering, infrastruktur och olika forsknings- och innovationsprogram. Allt i samspel mellan näringsliv, akademi och politik/offentlig verksamhet.

Internationellt starka forsknings- och innovationsmiljöer är en av de allra viktigaste konkurrensfaktorerna på den globala arenan. Trots stora investeringar i forskning och utveckling är vi i Sverige generellt sett dåliga på att utveckla lönsamma innovationer. I den senaste OECD-rapporten slår man fast att regionerna har en avgörande roll för den nationella

utvecklingen. Genom stimulans och facilitering av regionernas innovationssystem, kan följaktligen också den nationella tillväxten gynnas. Ett ökat samspel mellan skånska aktörer inom forskning och innovation, får konsekvensen att regionen kan fungera som en verkstad för nationell tillväxt, helt i enlighet med OECD:s rekommendationer. I regionen finns ett antal starka forsknings- och utbildningsaktörer såsom Lunds universitet, Malmö Högskola, Högskolan i Kristianstad och Sveriges Lantbruks Universitet i Alnarp, ett diversifierat näringsliv där områden som livsmedel, life science och IT utgör styrkeområden. Vidare finns ett flertal samarbeten med akademi och näringsliv inom hela Öresundsregionen, där bronstillkomst och utvecklingen i dess spår fortsätter att medföra möjligheter för gemensam innovation och utveckling.

Om man studerar näringslivsstrukturen på mer detaljerad nivå framgår emellertid att de nämnda, starka områdena enbart svarar för cirka 10 procent av sysselsättningen i länet. Det bör därför läggas större vikt vid nyttiggörande av idéer och forskningsresultat i befintliga företag och offentlig verksamhet och på tjänstebaserade innovationer, men också på att lärosätena tar till sig problem och utmaningar hos näringsliv och samhälle och omsätter dem till utmanande forskningsuppgifter och efterfrågade utbildningsprogram.

Beslutet om etableringen av ESS och MAX IV ger Skåne och Sverige enorma utvecklingsmöjligheter i ett globalt perspektiv. Tillsammans med utvecklingen av den planerade The Science Corridor och bron över Femernbältet skapas en världsunik forsknings- och innovationsarena. En starkt arena möjliggör även ett aktivt arbete för de nya Knowledge and Innovation Communities (KIC), som utlyses av EIT (European Institute of Innovation and Technology) under 2011. För att de i ett globalt perspektiv unika förutsättningarna skall tas tillvara och verkligen leda till innovation och tillväxt i vår region krävs således stora insatser för att också det omgivande samhället skall kunna dra nytta av denna investering.

Med utgångspunkt i utmaningarna ovan har Skåne, med stöd av VINNOVA, därför inlett ett långsiktigt arbete för att utveckla det regionala innovationssystemet och stärka innovationskraften i Skåne. Som en del i detta arbete genomfördes under hösten 2009 en internationell Peer Review av det regionala innovationssystemet. Utgångspunkten var den självvärdering som genomförts under året och den strategiska handlingsplan som utarbetats. Visionen är att Skåne ska vara Europas mest innovativa region 2020!

I handlingsplanen presenterades totalt sju strategier för att stärka den skånska innovationskraften. Viktigast bedömdes vara att utveckla ett visionsdrivet ledarskap byggt på insikten att ingen enskild aktör kan förändra innovationssystemet. Utöver detta lyftes särskilt behovet av en vidgad innovationsansats som innefattar såväl tjänsteinnovation och offentlig verksamhet som nya branscher och offentligt företagande.

Peer Review gruppen bedömde i sin tur förutsättningarna för att utveckla den skånska innovationskraften som mycket goda och att de strategier som tagits fram i handlingsplanen som riktiga och relevanta. Gruppen underströk också behovet av att utveckla systemledningsgemenskapen (Systemic Governance), dvs samspelet mellan aktörerna i Skåne, och därmed uppnå ännu bättre resultat. Slutligen underströk man behovet av att stärka kopplingarna mellan politik/offentlig verksamhet, akademi och näringsliv samt behovet av att lyckas få med hela regionen.

BEHOV OCH ROLLER – EN SKÅNSK MODELL

Idag finns ett omfattande samarbete såväl mellan lärosäten och företag som mellan olika stödjande aktörer och klusterinitiativ. För att visionen - Europas mest innovativa region 2020 - skall nås krävs dock ett ännu starkare, mer integrerat och resultatnriktat arbete. Vi behöver hitta skarpare instrument för att stötta insatserna till de forskningsnära faserna av innovations- och kommersialiseringsprocessen, samtidigt som strukturer för att stödja tillväxtfasen inte får glömmas bort. Ett förbättrat samspel mellan olika aktörer och gemensamma kommunikationsinsatser, skulle stärka forsknings- och innovationssystemet, skapa en tydligare bild och öka tillgängligheten. Därför har en ny modell för insatser och koordination utvecklats i form av det nybildade Forsknings- och Innovationsrådet i Skåne (FIRS). Till detta knyts en sk sounding board¹ med bred sammansättning hämtad från aktörerna inom innovationsområdet, inkl näringslivet. Utformningen av modellen bygger på rekommendationerna från den internationella Peer Review gruppen och den finska förebilden.

I forsknings- och innovationsrådet i Skåne, FIRS, finns representanter från ledningsnivå i Region Skåne, universitet och högskolor, kommuner och näringsliv i regionen, Kommunförbundet Skåne samt två studenter. Rådets ansvar är att skapa förutsättningar för att visionen skall kunna nås och att få

¹ 1 Sounding board betyder ungefär bollplank eller resonanslåda på engelska. Översättningen på Tyda.se är: a person whose reactions to something serve as an indication of its acceptability eller (music) a thin resonating board whose vibrations reinforce the sound of the instrument. Begreppet har valts för att synliggöra att det inte är en styrgrupp i traditionell mening som kan besluta över helheten utan en funktion som genom samsyn kan skapa sam handling i innovationssystemet.

strategierna att antas av flertalet aktörer i forsknings- och innovations-systemet i Skåne. En viktig roll är därför att driva initiativ som stärker och utvecklar de gemensamma utvecklingsförutsättningarna för innovation. FIRS ska agera som en samlande kraft, en gemensam röst för regionens tillgångar, behov och möjligheter.

Genom bildandet av FIRS finns en strategisk systemisk ledningsfunktion på plats. För att framgångsrikt få till stånd detta krävs också en större förankring och ett bredare deltagande från aktörerna i innovationssystemet.

FORSKNING I FIRS

Genom initiativet Grand Challenges i "The Lund Declaration", uppmanas europeiskt forskningssamarbete och gemensamma processer för att definiera och finna lösningar på morgondagens stora utmaningar såsom global uppvärmning, energiförsörjning och åldrande populationer. Proaktiva strategier för gemensam samhällsnytta betonas - på lokal, regional och nationell nivå. Samarbete mellan universitet, samhälle och forskningsinstitutioner är ett avgörande framgångskoncept, likaväl som aktivt stöd av gräsrotsinitierad spjutspetsforskning. Allt för att finna diversifierade lösningar på de stora utmaningarna.

FIRS vill vara delaktiga i förverkligandet av de strategier som sätts upp i deklARATIONEN och påverka prioriteringen av definierade forskningsområden. FIRS vill även uppmärksamma EU:s gränsregioner, då dessa blir allt viktigare. Här pågår en intressant forskningsutveckling, där vi kan bidra.

Vidare stöttar FIRS de mål som sätts upp i EU:s Östersjöstrategi. Strategin ska stärka Östersjöregionens konkurrenskraft, och betonar att vi ska bli bättre på att hitta gemensamma lösningar. Det handlar om att tillvarata de resurser som finns och fördela dem mer effektivt - helt i linje med det arbete vi vill bedriva i FIRS. Förhoppningen är att samarbetet i vår skånska region ska kunna fungera som ett gott exempel på hur en region inom EU följer i Östersjöstrategins spår för att hantera sina specifika utmaningar. Till exempel finns här goda möjligheter att utveckla satsningar inom materialvetenskap och life science. En aktuell satsning är t ex det Medicinska Malmö, där representanter från Lunds universitet, Malmö Högskola, Region Skåne och Malmö Stad har för avsikt att stödja och utveckla life science inriktade näringslivsinitiativ i Malmö.

Ännu en forskningsrelaterad uppgift för FIRS, är att fungera som motor för samordning av regionalt initierade forskningsprojekt för EU:s ramprogram. Genom de kontaktytor som skapas via FIRS, underlättas framväxten av

gränsöverskridande och dynamiska idéer. Just dessa kontaktytor blir också garanten för att samhällsnyttig och behovsdriven forskning flyttar fram sina positioner. Vidare vill FIRS stötta kontaktytorna mellan forskare och avnämarna för att skapa samhällsnyttig forskning och innovation.

ORGANISERING

En hållbar tillväxt och utveckling baserat på ett effektivt forsknings- och innovationssystem, tydligt bättre än i jämförbara regioner, är ett överordnat mål för regionen. FIRS ska därför organiseras så att verklig förbättring kan genomföras snabbt och kraftfullt.

FIRS ska utgöra systemledningsfunktionen för forsknings- och innovations-samarbetet i hela Skåne. Rådet består förslagsvis av en styrelse på 11 ledamöter, där Region Skåne och Lärosäten Syd utser vardera två. Lund och Malmö två av platserna och studenter två platser. Kommunförbundet Skåne har en plats. Samtliga platser har suppleanter. Kommunsuppleanterna är Helsingborg och Kristianstad. Tillsammans väljer denna gruppering två representanter från näringslivet. Region Skåne har ordförandeposten genom sin högste politiker och Lärosäten Syd utser vice ordförande. Utöver den styrelse finns som nämnts ovan, bildas i första hand en sounding board, Formerna för den systemiska ledningsgemenskapen utvecklas därefter stegvis i samråd mellan parterna.

Sounding board bildades för drygt ett år sedan och har hittills samlat de största finansiärerna av den offentliga stödstrukturen för innovation i regionen; Region Skåne, Innovationsbron, Almi, Lunds universitet, Malmö Högskola samt VINNOVA. Syftet har varit att stärka ledningsgemenskapen för innovation och kommersialisering i regionen. För att få en förstärkt representation från näringslivet kommer sounding board att kompletteras med näringslivsrepresentanter från olika klustersatsningar m.m.

FIRS organiseras genom en skriftlig överenskommelse mellan de parterna. Region Skåne svarar för administrationen och sekretariatsfunktionen.

Genom ett gemensamt råd skapar vi ett kunskaps- och systemkapital för att bygga forskning och innovation i Skåne. Här finns näringslivet och andra aktörer representerade och här bereds förslag som ökar samspelet. Arbetsformerna kan variera och FIRS kan vidare välja att ha ett antal arbetsgrupper/"task forces" som kan vara permanenta eller tillfälliga. Dessa arbetsgrupper kan ex vara indelade på följande sätt:

- Sektoriella: IT/telekom, livsvetenskaper, livsmedel, material, energi/-bioenergi, osv.
- Generella: Finansiering, entreprenörskap, kommunikation/marknadsföring, osv.
- Speciella: Rekrytering av kompetens och investeringar, KIC, osv.

INRIKTNING FÖR FIRS ABETE

FIRS övergripande inriktning är att stärka den skånska forsknings-och innovationskraften för att nå den uppsatta visionen om att Skåne ska vara Europas mest innovativa kunskapsbaserade region 2020. Målen är:

- Följa utvecklingen
- Ta initiativ till insatser
- Ta initiativ för samplanering och koordinering mellan aktörerna och också mellan forskare och avnämare ("crosssector cooperation")
- Att stärka utvecklingsförutsättningarna för forskning och innovation i regionen och samspelet mellan dem, bl a kommersialisering av forskningsresultat

MÖJLIGA FRAMTIDA UPPGIFTER FÖR FIRS

FIRS ska verka för att Skåne utvecklas till en kunskaps- och innovationsregion av erkänt högsta klass. För att lyckas med detta, ser rådet med stöd av en tidigare gjord analys av innovationssystemen i regionen, ett flertal potentiella initiativ och möjliga uppgifter att driva:

- Öka möjligheterna för att utnyttja akademin, dvs. lärosätena, som en gemensam partner samt att stärka befintliga nätverksorganisationer för att skapa internationellt starka strukturella konstellationer.
- Vidga innovationsansatsen till att innefatta såväl tjänsteinnovation och offentlig verksamhet som nya branscher.
- Utvidga nätverk till fler delar av landet än Sydsverige, samt även internationellt.
- Stödja utveckling, forskning och innovation i befintliga företag.
- Ett gemensamt och starkt budskap internationellt, förslagsvis innovation@skane.

Verka för att säkerställa den långsiktiga finansieringen av systemet.

BAKGRUNDSMATERIAL TILL FIRS

Materialet finns att hämta på:

[http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=229112:](http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=229112)

Skånes Innovationskraft - En nulägesanalys, Region Skåne

Skånes Innovationskraft - Handlingsplan för ett mer innovativt Skåne,
Region Skåne

Behov och betydelse av rådgivning till nya och unga företag, rapport från
Forum för småföretagsforskning

Delrapport: Utveckling av ett regionalt innovationssystem, Region Skåne

Skånes regionala innovationssystem -en funktionsanalys, Region Skåne

The Skåne Regional Innovation System -A value network perspective -
Summary of research results

Building the Innovative Capacity in Skåne - Final report Peer Review,
Region Skåne

Övrigt

Forsknings-och utbildningsstrategi vid Lunds Universitet, 2009-12

<http://www.lu.se/forskning/forsknings--och-utbildningsstrategi-2009-2012>

Innovation Lund - a magazine from Lund University

http://www.lu.se/upload/LUPDF/Innovation_Lund_eng.pdf

OECD Territorial Reviews, Sweden

http://www.oecd.org/document/24/0,3343,en_2649_34413_44389912_1_1_1_1,00.html

2008-09-15

Mellan Region Skåne, Malmö kommun, Malmö högskola, Kristianstad kommun, Högskolan Kristianstad, Lunds kommun, Lunds universitet, Helsingborgs kommun, Sveriges Lantbruksuniversitet och Lomma kommun, var och en benämns nedan 'Part' och gemensamt 'Parterna' har ingått följande

SAMARBETSAVTAL

1 BAKGRUND

Parterna har i olika former - under arbetsnamnet "Januaribolaget" - hanterat frågor som rör förutsättningarna för samverkan och utnyttjandet av parternas resurser i syfte att uppnå en kraftfull och hållbar utveckling av Skåne till en konkurrenskraftig kunskaps- och forskningsregion nationellt och internationellt. Mot bakgrund härav har parterna beslutat att i mer strukturerad form fördjupa samarbetet för uppnående av det angivna syftet.

2 AVTALSFÖREMÅL

2.1 Parterna är överens om att på i detta Avtal angivna villkor bilda ett samarbetsprojekt för uppnående av det i punkt 1 angivna syftet. Samarbetsprojektet benämns Kunskapsregion Skåne, och skall ha som verksamhetsföremål att:

- etablera en aktiv samarbetsplattform,
- identifiera och samarbeta kring ett antal viktiga frågor av gemensamt intresse, skapa förutsättningar för attraktiva kunskaps- och forskningsmiljöer,
- bistå parterna kring frågor med lobbying och marknadsföring,
- verka för ökat forskningssamarbete med företag och organisationer
- synkronisera insatser från parterna tex EU-information, omvärldsanalys m.m.

2.2 Som grund för samarbetet ska läggas en av parterna årligen i styrgruppen beslutad verksamhetsplan och budget.

3. LEDNING OCH BESLUTANDE ORGAN

- 3.1 Samarbetsprojektet skall ha en styrgrupp, som består av två representer från var och en av de tio partierna. På sikt kan fler parter ingå. Styrgruppen skall fatta beslut i strategiska och principiella frågor framför allt avseende verksamhetsinriktning och ekonomi. Styrgruppen skall ha en ordförande vilken utses av styrgruppen. Styrgruppen sammanträder i den omfattning som styrgruppen beslutar och sammankallande är styrgruppens ordförande.
- 3.2 Varje part har en röst i styrgruppen. För att parts röst ska räknas fordras enighet mellan parternas representanter.
- 3.3 Såvida inte annat särskilt anges så fattas styrgruppens beslut med enkel majoritet.
- 3.4 Samarbetsprojektet leds av en projektstyrelse. Projektstyrelsen skall verkställa styrgruppens beslut, arbeta fram förslag till verksamhetsplan och budget vilka skall föreläggas styrgruppen. Projektstyrelsen skall härutöver leda och ansvara för det operativa arbetet.
- 3.5 Projektstyrelsen skall bestå av en representant från varje part -som utses av respektive part - och därutöver en ordförande som utses av den administrativt ansvarige parten. Projektstyrelsen kan till sig adjungera kompletterande kompetens.
- 3.6 Det konkreta arbetet som skall utföras inom samarbetsprojektet skall som utgångspunkt genomföras med hjälp av speciella arbetsgrupper. Dessa bildas för de enskilda uppgifter som förekommer enligt uppdrag, verksamhetsplan och budget och kan variera över tiden. Dessa skall huvudsakligen bemannas av personal från parterna. I dessa speciella arbetsgrupper engageras också företrädare från näringslivet och andra aktörer när så bedöms som viktigt.

4. VERKSAMHETSPLAN

Projektstyrelsen skall för varje kommande verksamhetsår (kalenderår) arbeta fram en verksamhetsplan och handlingsplan innehållande budget att föreläggas styrgruppen för beslut.

5. BUDGET OCH FINANSIERING

Projektstyrelsen skall för varje verksamhetsår arbeta fram en budget att föreläggas styrgruppen för beslut. Förslag till budget skall överlämnas före april månads utgång till parterna.

6. ADMINISTRATIVT ANSVARIG PART

Regionen skall vara administrativt ansvarig part. I övrigt har styrgruppen att besluta om fördelning av administrativa uppgifter mellan parterna.

7. RELATIONER TILL TREDJE MAN

Samarbetsprojektet utgör ingen egen juridisk person innebärande att projektet inte har rätt att ingå avtal med tredje man. Avser eller önskar projektet ingå avtal med tredje part så skall sådana beslut fattas av styrgruppen. Sådant avtal skall sedan godkännas av parterna.

8. IMMATERIELLA RÄTTIGHETER

8.1 Framkommer det i arbetet inom samarbetsprojektet material e.d. som kan bli föremål för immaterialrättsligt skydd skall rättigheterna tillkomma den part som är upphovsman till materialet. Är flera parter upphovsmän skall rätten till materialet tillkomma dem gemensamt till lika delar såvida inte annat särskilt överenskommes.

8.2 Material som tas fram inom ramen för projektet skall - oberoende av vem som innehar den immateriella rätten - få användas fritt av parterna inom projektets ram.

8.3 Önskar part använda material till vilket upphovsrätten tillkommer annan eller andra parter i projektet för ändamål som ligger utanför projektets ram skall samtycke inhämtas från den eller de parter som innehar upphovsrätten.

8.4 Avser part att kommersialisera material till vilket parten har upphovsrätten gemensamt med annan part, skall parterna gemensamt överenskomma om villkoren för en sådan kommersialisering innan kommersialiseringen påbörjas.

9. INTRÄDE AV NY PART

Ny parts inträde i projektet skall godkännas av parterna efter rekommendation från styrgruppen.

10. UTTRÄDE - KONSEKVENSER AV AVTALS UPPHÖRANDE

10.1 Envar av parterna är bunden att kvarstå som part under den i punkt 13. I angivna avtalstiden. Härefter har part rätt att utträda ur samarbetet i enlighet med vad som anges i punkt 13.2.

10.2 Utträder part ur samarbetet skall övriga parter fortsätta samarbetet på i detta Avtal angivna villkor, såvida inte annat särskilt överenskommes.

11. KONTRAKTSBROTT

Gör sig part skyldig till väsentligt kontraktsbrott så kan denna part uteslutas från samarbetet genom beslut i styrgruppen.

12. ÄNDRINGAR OCH TILLÄGG

Tillägg till och ändringar av detta Avtal skall genomföras skriftligen och undertecknas av parterna för att vara giltiga.

13. AVTALSTID

13.1 Detta Avtal gäller från det att samtliga parter undertecknat Avtalet till och med den 31 december 2010.

13.2 Såvida inte part sagt upp sig för utträde senast 9 månader före avtalstidens utgång gäller avtalet för perioder om ett kalenderår i taget med likalydande uppsägningstid.

Detta Avtal har upprättats i tio originalexemplar av vilka parterna har tagit vardera ett.

Ort och datum: _____

För Region Skåne

För Malmö kommun

För Malmö högskola

För Lunds universitet

För Lunds kommun

För Kristianstads kommun

För Högskolan Kristianstad

För Helsingborgs kommun

För Sveriges Lantbruksuniversitet

För Lomma kommun
